

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۲/۰۴

خوشحال آصفی

د مسکو په غونډه کې د سیاسيونو گډون د افغان حکومت د مشروعیت زوال

په داسې حال کې چې ټاکل شوي د سبا سه شنبې او بل سبا چهارشنبې په ورځو کې په مسکو کې د افغان سیاسيونو او وسله والو طالبانو تر منځ ناسته ترسره شې؛ دلته په کور دننه يې په اړه بيلابيل غبرگونونه پيدا شوي دي. هغوی چې په دغه غونډه کې د گډون نيت لري؛ غونډه د سولې او بين الافغاني خبرو لپاره د لار پرانيستل يادوي. خو حکومت او کارپوهان بيا په داسې حال کې چې طالبان له حکومت سره خبرو ته غاړه نه ردي؛ په دغه غونډه کې د افغان سیاسيونو گډون له طالبانو سره د مرستې په مانا بولي چې غواړي حکومت د مشروعیت له بحران سره مخ کړي.

اوس پوښتنه دا ده چې که د مسکو غونډه د افغان د استازو له شتون پرته د حکومت د سياسي منتقدينو او طالبانو تر منځ ترسره شې؛ په افغان حکومتي نظام به يې اغېز څه وي؟
د افغان حکومت د استازو په نه شتون کې د مسکو غونډې ترسره کيدل او په کې د افغان سیاسيونو گډون د افغان ولس او نظام لپاره دوه پایلې درلودای شي.

لومړی د حکومت مشروعیت تر پوښتنې لاندې راوستل

حکومت له طالبه مشروعیت اخیستلی اوس له حکومت د غچ اخیستلو لپاره طالب هم هڅه کوي چې د حکومت مشروعیت تر پوښتنې لاندې راولي. د همدې هڅو په لړ کې له وړاندې طالب په کور دننه او بهر لابي گيري شروع کړې ده. دغه لابي گيري هغه وخت اوج ته ورسیده چې حکومت څو میاشتې وړاندې د مسکو په غونډه کې گډون ونه کړ او د طالبانو غږ په کې د نړيوالو رسنيو سرټکي شول.

له دې وروسته د افغان حکومت د مشروعیت لپاره طالبانو بل گوزار د عربي متحده اماراتو په ابو ظبي غونډه کې ورکړ چې په کې د طالبانو، امریکایانو، پاکستانیانو او عربي چارواکو گډون کړی و خو طالبانو د افغان حکومت له پلاوي سره حتی ډوډی هم يو ځای ونه خوړله. د طالبانو دغه چاره د پراخ غبرگون سره مخ شوه خو طالبانو چې څه غوښتل، هغه يې تر لاسه کړل.

اوس هم طالب او تر شاه يې ملاتړي هیوادونه هڅه کوي چې افغان حکومت د مشروعیت له بحران سره مخ کړي. په دغه لړ کې پاکستان، ایران، چین او روسیه قصدا هڅه کوي چې طالب لپاره داسې زمينه برابره کړي چې وکولی شي د افغان حکومت مشروعیت ته ضربه ورکړي او امریکا ته هم د افغان حکومت د مشروعیت په پرتله خپلې گټې مهمې دي. که طالبان د امریکا گټې خوندي کړي نو امریکا بيا د افغان حکومت د مشروعیت په کیسه کې نه ده.

د طالبانو او د هغوی نړيوالو ملاتړو د هڅو په لړ کې دا ځل په مسکو کې غونډه جوړېږي چې په ښکاره په کې د روسیې حکومت خپل رول رد کړی دی خو د پردې تر شا لوبه د مسکو او پاکستان په خوښه روانه ده. په دغه هڅه کې د طالبانو او نړيوالو مرستندویانو لپاره يې ښه لوبغاړي د افغان حکومت منتقد سیاسيون دي چې غواړي ترې اعظمي گټه پورته کړي.

که څه هم د مسکو غونډې ته تلونکي افغان سیاسيون په دغه غونډه کې د گډون موخه د حکومت او طالبانو تر منځ د سولې بين الافغاني خبرو ته لار برابرول يادوي خو په اصل کې دا غونډه د افغان حکومت سياسي مشروعیت تر پوښتنې لاندې راولي. ځکه چې حکومت، افغانان او امریکایي چارواکي هم تاکید کوي چې د سولې پاتې خبرې باید بين الافغاني ترسره شي، خو طالب یواځې له امریکا سره په خبرو تاکید کوي. نو په داسې يو حالت کې چې افغان حکومت په دغو خبرو کې ځنډې ته دی؛ په داسې غونډه کې چې د حکومت استازي په کې شتون ونلري؛ د حکومت د سیاسيونو گډون د طالب له همدې هڅې سره مرسته کوي چې غواړي د حکومت مشروعیت تر پوښتنې لاندې راولي. او د حکومت سياسي منتقدین هم تر ډیره د همدې غوښتونکي دي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رايرلو مخکې په خبر و لولئ

دويم؛ ټاکنيز رقابتونه

په نوره نړۍ کې چې که څوک د حکومت په کارونو نيوکې کوي يا د حکومت اپوزيسيون دي؛ د حکومت له کړنو په اړه يې له حکومت سره نظر ویشلی وي خو کله چې ملي مباحث راپورته کېږي نو بيا پوزيشن او اپوزيسيون دواړو لپاره خپلې ملي گټې او ارزښتونه سره کرښه وي. دلته بيا پوزيشن او اپوزيسيون خپلې نظرونه د ملي گټو په رڼا کې يو کوي او خپل ملي ارزښتونه ساتي. اما متاسفانه په افغانستان کې بيا دا هر څه سرچپه دي. دلته زمونږ زمونږ سياسيونو ته خپلې گټې او ارگ ته رسيدل ډير مطرح دي. دلته زمونږ سياسيون هڅه کوي چې د حکومت په مخالفت سره د خپل موقف او څوکۍ ترلاسه کولو لپاره کار وکړي. دوی د سولې پروسې ته د ټاکنيزو سياليو له نظره گوري. زمونږ ځينې سياسيون د موقف ترلاسه کولو لپاره حتی له طالب او هر بل ترهگر سره هم معامله کوي. د مسکو په غونډه کې د منتقدو سياستوالو گډون يې يوه بېلگه يادولی شو. دلته له حکومت سره د سياسيونو ټکر د دې لپاره دی چې څنگه اوسنی ولسمشر له ارگه رابهر او ځای يې دوی ونيسي. په داسې حساسو شرايطو کې بايد حکومت او سياسيون دواړه په ډير احتياط گام واخلي او د هيواد گټې او د ولس ارامتونه بايد نادیده ونه نيسي. زمونږ سياسيون بايد د سولې ملي پروسه د خپلو ټاکنيزو رقابتونو بنسټ نه کړي. که سياسيون مو ټاکنيزي سيالی کوي نو بايد ملي ارزښتونه ورته سرې کرښې واوسي.

پای